

การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในภาษาบาลี
และภาษาอังกฤษ

A COMPARATIVE STUDY ON SYNTACTIC STRUCTURES
BETWEEN PALI AND ENGLISH

¹พระศรีสิทธิมนู (เฉลิมชัย ชยเมธีกุล)

¹PhraSrisiddhimuni (Chalermchai Chayamaytheekun)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

¹narong4601@hotmail.com

Received December 25, 2021; Revised February 12, 2022; Accepted March 20, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ 2) เพื่อเปรียบเทียบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ และ 3) เพื่อวิเคราะห์กลวิธีเชื่อมโยงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ทฤษฎีไวยากรณ์การก 1970 และทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างในการวิเคราะห์ประโยคตัวอย่างในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า (1) โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในประโยคภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ประกอบด้วย คำ หน่วยคำ วลี และอนุประโยค ในภาษาบาลี มีวิธีการสร้างคำ 7 วิธี ได้แก่ 1) การสร้างคำโดยวิธีแปรรูปหรือผันคำในวิภัตตินาม 2) การสร้างคำโดยวิธีแห่งนามกิตก์ 3) การสร้างคำโดยวิธีสมาส 4) การสร้างคำโดยวิธีตัดทอน 5) การสร้างคำโดยวิธีอุปพยศัพท์ 6) การสร้างคำโดยวิธีแห่งอาขยาต 7) การสร้างคำโดยวิธีแห่งกริยากิตก์ (2) โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ มีลักษณะทั้งที่คล้ายกันและต่างกัน คือ มีการสร้างคำขึ้นใช้ในภาษาของตนเองโดยใช้การปรุงคำหรือผันคำ (Inflectional words) เหมือนกัน ต่างกันที่ในภาษาบาลีมีวิธีการสร้างคำที่มีความซับซ้อนมากกว่า มีวลี (Phrase) เหมือนกัน มีวิธีสร้างวลีคล้ายกันแต่ไม่เหมือนกัน และมีจำนวนวลีไม่

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เท่ากัน มีอนุประโยค (Clause) คล้ายๆกัน แต่ลักษณะโครงสร้างอนุประโยคแตกต่างกัน โดยอนุประโยคในภาษาบาลีใช้ประโยค ย-ต (สังกรประโยค) เป็นส่วนประกอบสำคัญในโครงสร้างประโยค แต่ในภาษาอังกฤษใช้ Relative Pronouns และ Coordinators เป็นส่วนประกอบในโครงสร้างประโยค และมีวาก (Voice) เหมือนกัน ต่างกันแค่จำนวนวาก ซึ่งในภาษาบาลีมี 5 วาก ส่วนในภาษาอังกฤษมี 2 วาก โดยซึ่งทั้งสองวากมีโครงสร้างคล้ายกัน (3) กลวิธีเชื่อมโยงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ มีทั้งความคล้ายกันและความแตกต่างกัน กล่าวคือมีวิธีการวางคำ, และนามวลี/นามพยางค์ คล้ายกัน ดังนี้ วางคำคุณศัพท์ (Adjective) ไว้หน้าคำนาม (Noun) เพื่อทำหน้าที่ขยายคำนาม, วางคำนาม (Noun) หรือนามวลี (Noun Phrase) ซึ่งใช้เป็นประธาน (Subject) ไว้ต้นประโยค, คำนามหรือนามวลีที่ใช้เป็นกรรม (Object) ในภาษาบาลีวางไว้หน้าบทกิริยา

คำสำคัญ : วากยสัมพันธ์, การก, ทฤษฎีไวยากรณ์การก, ทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรต, ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง

Abstract

The purposes of this research included: 1) to study the syntactic structures of Pali and English; 2) to compare the syntactic structures of Pali and English; and 3) to analyze techniques in connecting the syntactic structures of Pali and English. It is a documentary research. The data were analyzed through the theories of case grammar 1970 and grammatical structures in analyzing sample sentences in various patterns of both Pali and English. The findings of this research were as follows. (1) The syntactic structure of Pali and English consists of words, phrases, and clauses. In Pali, there are seven ways to build words including: (1) building words through declension in case of noun; (2) building words through addition to suffixes in noun derivative; (3) building words through compound words; 4) building words through secondary derivation; 5) building words through affixation; 6) building words through declension in case of finite verb; 7) building words through addition to suffixes in participle derivative. (2) The syntactic structures of Pali and English are both different and similar. They similarly build words for their own use by using inflectional words. However, there are differences that Pali has a more complex technique in building words. They both have the same phrase and similarity in building phrases but not exactly the same and the number of phrases are not equal. They both have similar clauses but the structures of clauses are different. Clauses in Pali use complex sentence as a crucial component of sentence structure whereas English uses relative pronouns and coordinators as a crucial component of sentence structure. They both have voices but different in numbers: there are 5 voices in Pali whereas 2 voices in English while voices of both languages have similar structure. (3)

The technique for connecting the syntactic structure of Pali and English is both different and similar i.e. to be similar in putting words, noun phrases, syllable nouns such as putting an adjective in front of a noun to function as a modifier of a noun; putting a noun or a noun phrase as a subject in the beginning of a sentence; putting a noun or a noun phrase as an object in Pali in front of a verb.

Keywords: Syntax, Case, Case Grammar, Transformational Grammar, Structural Grammar Theories

บทนำ

มนุษย์ได้พัฒนาวิธีการสื่อสารและติดต่อกันเรื่อยมาเป็นลำดับจนกลายเป็นภาษาพูดในปัจจุบัน เริ่มตั้งแต่อวจนภาษา ซึ่งก็คือกิริยาอาการต่าง ๆ ที่ปรากฏออกมาทางร่างกายของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ และสามารถสื่อความหมายได้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กายภาษา (Body Language) และพัฒนาไปจนถึงการใช้ถ้อยคำอันเป็นสัญลักษณ์ที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาเพื่อสื่อความหมายระหว่างกัน เรียกว่า วาจนภาษา (Verbal Language) ภาษาถ้อยคำ (พระมหาอุดร สุทธิญาณ, 2550 :15) หรือภาษาพูดซึ่งอาศัยเสียงเป็นสำคัญ ต่อมานักภาษาศาสตร์ได้คิดหาวิธีที่จะให้ออกเสียงพูดได้ถูกต้องชัดเจน จึงมีวิชาเกี่ยวกับการออกเสียงเกิดขึ้นหลายแขนง เช่น สัทศาสตร์ (Phonetics) สรศาสตร์ (Phonemics) และสรววิทยา (Phonology) (เปลื้อง ณ นคร, 2542 :8) เป็นต้น

ภาษาบาลี เป็นภาษาที่ใช้จารึกพระพุทธรวณะเสมือนว่าเป็นกุญแจไขตู้คำสอนของพระพุทธรเจ้า นิกายเถรวาทมีภาษาบาลีเป็นภาษารองรับพระพุทธรวณะ หมายความว่า ไม่มีใครรู้ภาษาพูดของพระพุทธรเจ้า แต่หลักฐานในอรรถกถาชี้ว่าภาษามาคธีพัฒนามาเป็นภาษาบาลี ชาวพุทธเถรวาทยอมรับภาษาบาลี มองเห็นความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียนภาษาบาลีมาทุกยุคทุกสมัย (สมิทธิพล เนตรนิมิตร, 2556:4) เป็นภาษาที่ใช้เป็นหลักในพระพุทธรศาสนา นิกายเถรวาท คัมภีร์พระไตรปิฎก พระพุทธรพจน์ เป็นภาษาอันรักษาไว้ซึ่งพระพุทธรพจน์ เป็นภาษาที่ใช้ทรงจำและจารึกรักษาพระพุทธรพจน์แต่เดิมมา อันเป็นหลักในพระพุทธรศาสนาฝ่ายเถรวาท ถือกันว่าได้แก่ภาษามคร เป็นภาษาที่พระพุทธรวณะซึ่งพระสังคีติกาจารย์รวบรวมไว้คือ พระธรรมวินัยที่พระอรหันต์ 500 องค์ประชุมกันรวบรวมจัดสรรให้เป็นหมวดหมู่ในคราวปฐมสังคายนาและรักษาไว้ด้วยภาษาบาลี สืบต่อมาในรูปที่เรียกว่าพระไตรปิฎกอันเป็นคัมภีร์พระพุทธรศาสนาต้นเดิม ที่เป็นหลักของพระพุทธรศาสนาเถรวาท พระพุทธรพจน์ ข้อความที่มีมาในพระไตรปิฎก ในการศึกษาพระพุทธรศาสนา มีประเพณีที่ปฏิบัติกันในเมืองไทย ให้แยกคำว่า “บาลี” ในความหมาย 2 อย่างนี้ ด้วยการเรียกให้ต่างกัน คือ ถ้าหมายถึงบาลีใน

ความหมายที่ 1 ให้ใช้คำว่าภาษาบาลี (หรือ ศัพท์บาลี คำบาลี หรือบาลี) แต่ถ้าหมายถึงบาลีในความหมายที่ 2 ให้ใช้คำว่า พระบาลี (พระพรหมคุณาภรณ์, 2551:181)

ภาษาบาลีเป็นภาษาที่มาจากตระกูลภาษาอินโด-ยูโรเปียน เป็นกลุ่มภาษาที่มีวิภัติปัจจัย (Inflectional Language) มีลักษณะเด่นคือ การสร้างคำ (Word Formation) ซึ่งสร้างมาจากธาตุ (Root) หรือไม่ก็สร้างคำใหม่ๆ ด้วยการเติมคำอุปสรรค (Prefixation) เข้าข้างหน้า หรือการลงปัจจัย (Suffixation) ลงข้างหลังคำ (พระราชมณีนี (พล อาภากรโร), 2553:2) เป็นต้น ซึ่งภาษาบาลีได้เขามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยและภาษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยพระพุทธศาสนาได้ขยายเข้ามาสู่ประเทศไทยและรับเอาพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาตินั่นเอง ดังนั้น คณะสงฆ์แห่งประเทศไทยจึงได้มีการจัดการศึกษาภาษาบาลี โดยแบ่งออกเป็น 9 ชั้น ตามหลักสูตรประโยคบาลีสนามหลวงที่ใช้ยุติอยู่ในปัจจุบัน (กองบาลีสนามหลวง, 2538 :63)

ภาษาอังกฤษนับเป็นภาษาต่างประเทศอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตในยุคโลกาภิวัตน์ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาตนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น ทำให้ได้เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาต่างประเทศและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขวาง และมีวิสัยทัศน์ในการดำรงชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552:220)

ในกฎบัตรอาเซียนได้ให้ความสำคัญของภาษาอังกฤษ โดยกำหนดให้เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารในกลุ่มประชาคมอาเซียน โดยระบุไว้ในกฎบัตรอาเซียนข้อที่ 34 ว่า “ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ” (The working language of ASEAN shall be English)

การศึกษาภาษาเชิงเปรียบเทียบ เป็นส่วนหนึ่งในสาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Linguistics) เป็นการนำเอาวิชาภาษาศาสตร์มาประยุกต์เพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548: 2548) การศึกษาภาษาเชิงภาษาศาสตร์นั้นสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบถึงวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภาษาได้ด้วย วิชานี้ นับว่าเป็นประโยชน์มากแก่ครูผู้สอนภาษาและนักศึกษาที่เรียนภาษาที่สอง (Robert Lado, 1964:58) การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ จึงเป็นการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบทางโครงสร้างของสองภาษาอย่างเป็นระบบ เพื่อประมวลความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของสองภาษา เพื่อนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการเรียนการสอน

ภาษา ทั้งภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนภาษาที่สองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เข้าใจง่ายขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีทักษะด้านการอ่านและการเขียนทั้งภาษาบาลีและภาษาอังกฤษดีขึ้น เนื่องจากผู้เรียนต้องมีความเข้าใจโครงสร้างทางภาษา เช่น คำ วลี ประโยค และความหมาย เป็นต้น โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบคำ วลี ประโยค และความหมาย ในลักษณะเดียวกัน เพื่อค้นหาความคล้ายคลึงกันและความต่างกันของสองภาษา แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการเรียนการสอน

ดังนั้น การจะเรียนรู้ภาษาที่สองได้ดีนั้น ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจที่มาของภาษา โครงสร้างของภาษา, การเปลี่ยนแปลงทางภาษา ฯลฯ รวมไปถึงไวยากรณ์ ซึ่งประกอบด้วยสัทศาสตร์ (Phonetics), สัทวิทยา (Phonology), วจวิภาค (Morphology), วากยสัมพันธ์ (Syntax), อรรถศาสตร์ (Semantics), ตระกูลภาษา, การเปลี่ยนแปลงทางเสียง คำ และไวยากรณ์, การสืบสร้างคำ เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ
2. เพื่อเปรียบเทียบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ
3. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีเชื่อมโยงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิชาเชิงเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากทั้งเอกสารปฐมภูมิ (Primary Sources) และทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ และบทความเกี่ยวกับบาลีไวยากรณ์บาลีและไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ทฤษฎีไวยากรณ์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ทฤษฎีไวยากรณ์การก 1970 และทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง แล้วสรุปประเด็นจากการวิเคราะห์
3. เปรียบเทียบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์โดยนำประโยครูปแบบต่าง ๆ ทั้งในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ มาเป็นฐานในการเปรียบเทียบ
4. สรุปและนำเสนอผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์

1.1 การสร้างคำ

ทั้งภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ มีวิธีการสร้างคำประเภทต่าง ๆ ขึ้นใช้เองอย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตน ดังนี้

ก. การสร้างคำในภาษาบาลี

(1) การสร้างคำโดยนำคำนาม (Noun) คำคุณนามหรือคุณศัพท์ (Adjective) และคำสรรพนาม (Pronoun) ที่เป็นศัพท์เดิม (คำที่ยังไม่มีการแจกในวิภัตินาม) ไปแจกหรือผันรูปคำในวิภัตินาม

(2) การสร้างคำกิริยาหลักหรือกิริยาอาขยาต (Finite Verb)

(3) การสร้างคำกิริยาक्ति์/กิริยาในระหว่าง/กิริยาพากยางค์ (Participles /Non – finite verbs)

(4) การสร้างคำโดยวิธีแห่งนามกิตก์

(5) การสร้างคำโดยวิธีแห่งสมาส (Compound words)

(6) การสร้างคำโดยวิธีแห่งตัทธิต (Secondary derivation)

(7) การสร้างคำด้วยการใช้วิธีแห่งอัพยัคศัพท์ (Affixation)

(7.1) การสร้างคำโดยการลงอุปสัค (Prefixes)

(7.2) การสร้างคำโดยการลงปัจจัย (Suffix)

ข. การสร้างคำ (Word formation) ในภาษาอังกฤษ

การสร้างคำในภาษาอังกฤษ มี 4 ดังนี้

1. Affixation สร้างคำโดยเติมคำอุปสัค (prefix) ที่หน้ารากศัพท์หรือธาตุ (Root/base form) เติม suffix (ปัจจัย) เข้าที่หลังรากศัพท์หรือธาตุ (Root) เช่น un + happy = unhappy ไม่มีความสุข (un คือ prefix ส่วน happy คือ root), Run + ing = Running วิ่งอยู่หรือกำลังวิ่ง (ใช้ suffix คือ ing เติมหลัง root)

2. Compound words (คำประสม) เกิดจากการนำเอาคำตั้งแต่ 2 คำที่อาจมีหน้าที่ของคำเหมือนกันมารวมเป็นคำเดียวกันเพื่อสร้างเป็นคำใหม่ ซึ่งคำใหม่ที่ได้นี้อาจจะมีความหมายใกล้เคียงกับรากศัพท์เดิมหรือมีความหมายเปลี่ยนไปจากความหมายเดิมก็ได้ เช่น school bus, homework, and son-in-law

3. Clipping เกิดจากการเขียนย่อคำให้สั้นลงแต่ยังคงมีความหมายเหมือนเดิม เช่น information ย่อเป็น "info", examination ย่อเป็น "exam", doctor ย่อเป็น "doc", celebrity ย่อเป็น "celeb"

4. Blended words เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาผสมกัน โดยนำบางส่วนของแต่ละคำมารวมกันเป็นคำศัพท์ใหม่ เรียกว่า “เป็นคำสนธิ” เช่นคำว่า brunch มาจากการผสมกันระหว่างคำว่า breakfast กับ lunch เป็นต้น

1.2 การสร้างพยางค์หรือวลี (Phrase)

การสร้างนามวลีหรือนามพยางค์ในภาษาบาลี

ทำได้โดยการนำคำนามนาม 2 บท มาวางเรียงกัน โดยบทนามที่อยู่หน้าต้องแจกด้วยวิภัตินาม วิภัติใดวิภัติหนึ่ง เว้นปฐมวิภัติ บทนามที่อยู่หลัง (ซึ่งเป็นคำหลัก/Head) ต้องแจกด้วยปฐมวิภัติเท่านั้น (ทำหน้าที่ประธาน) โดยที่บทนามทั้งสองต้องมีเนื้อความเกี่ยวเนื่องหรือสัมพันธ์กัน เช่น กุลสส ปุโต อ.บุตร ของตระกูล เป็นต้น

การสร้างคุณพยางค์/คุณศัพท์วลีในภาษาบาลี

ทำได้โดยการนำคำคุณนามและบทนามนามมาวางเรียงกัน โดยวางบทคุณนามไว้หน้าบทนามนาม (ซึ่งเป็นคำหลัก/Head) เพื่อทำหน้าที่ขยายบทประธาน โดยที่บททั้งสองต้องมีลิงค์ วจนะ และวิภัติเสมอกันหรือตรงกันเสมอ เช่น ปโย ปุโต อ.บุตร ผู้เป็นที่รัก เป็นต้น

การสร้างกริยาพยางค์/กริยาวลีในภาษาบาลี

ทำได้โดยการนำคำกริยาในระหว่าง ที่เปนบทขยายประธานมาวางเรียงกัน โดยวางบทกริยาในระหว่าง (ซึ่งเป็นคำหลัก/Head) ไว้หลังประธานตามข้อความแต่ละตอน เช่น ปุโต มาตาปตเรสุ สมมา ปฏิปชฺชนโต, อ.บุตร ปฏิบัติอยู่ โดยชอบ ในมารดาและบิดา ท.

การสร้างวลีในภาษาอังกฤษ

การสร้างวลี (Phrase) ทำได้โดยใช้คำมากกว่า 1 คำขึ้นไปมารวมเป็นข้อความเดียวกัน ส่วนหลักของวลี เรียกว่า Head และส่วนขยาย เรียกว่า Modifier วลีมี 5 ประเภท

(1)การสร้างนามวลี (Noun phrase) เป็นสร้างกลุ่มคำขึ้นโดยวิธีการใช้ส่วนประกอบหลัก 2 ส่วน คือ 1) นามหลัก (Head noun) และ 2) ส่วนขยาย (modifier) โดยที่ส่วนขยาย มี 2 คือ คำขยายหน้าคำนาม (pre-noun modifier) เช่น คำบอกปริมาณ (quantifiers) ตัวกำหนด (determiners) คำกำกับนาม (demonstratives) คุณศัพท์ (adjectives) และคำขยายหลังคำนาม (post-noun modifier) ซึ่งประกอบด้วย บุพบทวลี (prepositional phrase) และอนุพากย์คุณศัพท์ (relative clauses) นามวลี (Noun phrase)

(2) **การสร้างกริยาวลี (Verb phrase)** แบบมีคำกริยาช่วย (Auxiliaries and modals) เป็นการสร้างกลุ่มคำโดยมีคำกริยาช่วยทั้งแบบ Auxiliaries และ modals เป็นคำหลัก (Head) และมีคำกริยาแท้ (Finite verb) เป็นองค์ประกอบหลักที่วางไว้หลังคำกริยาช่วยทั้งสองแบบ เนื่องจากคำกริยาช่วยทั้งสองประเภทไม่สามารถอยู่ตามลำพังได้ จะต้องตามด้วยคำกริยาแท้เสมอ การสร้างกริยาวลี (Verb phrase) แบบมีคำกริยาแท้ (Finite) ทำได้โดยใช้คำกริยาแท้ (Finite) เป็นคำหลัก (Head) และมีคำนาม (Noun) เป็นองค์ประกอบของกริยาวลี (เป็นกรรม (Object) หรือเป็นส่วนเติมเต็มหรือส่วนขยาย คำกริยาทั้งสองชนิดอาจมีองค์ประกอบของกริยาวลีอีกชนิดหนึ่ง คือ ส่วนขยาย ซึ่งจะมีหรือไม่มีในประโยคก็ได้ ส่วนขยายกริยาอาจเป็นคำ (คำวิเศษณ์) วลี (วิเศษณ์วลี) และอนุพากย์ (อนุพากย์วิเศษณ์) ก็ได้

(3) **การสร้างคุณศัพท์วลี (Adjective phrase)** เป็นการสร้างกลุ่มคำที่มีคำคุณศัพท์ (Adjective) เป็นคำหลัก (Head) และอาจมีส่วนขยาย (Modifier) และทำหน้าที่บอกลักษณะของคำนาม โดยวางบทยาย (Modifier) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำวิเศษณ์ (Adverb) ไว้หน้าคำคุณศัพท์ (Adjective)

(4) **การสร้างวิเศษณ์วลี (Adverbial phrase)** เป็นการสร้างกลุ่มคำที่มีคำวิเศษณ์ (Adverb) เป็นคำหลัก (Head) และอาจมีส่วนขยาย (Modifier) ซึ่งก็คือคำวิเศษณ์ด้วยกัน วางไว้ข้างหน้า และทำหน้าที่ขยายคำกริยา

(5) **การสร้างบุพบทวลี (Prepositional phrase)** เป็นการสร้างกลุ่มคำที่มีคำบุพบท (Preposition) เป็นคำหลัก (Head) และมีส่วนเติมเต็ม (Complement) วางอยู่หลังคำบุพบท และทำหน้าที่ขยายคำนาม หรือขยายคำกริยา

1.3 การสร้างอนุประโยค (Clause)

การสร้างอนุประโยค (Clause) ในภาษาบาลี

อนุประโยค (Clause) ในภาษาบาลี ก็คือ ประโยค ย – ต นั่นเอง โดยโครงสร้างต้องมีประโยคความเดียวหรือเอกัตถประโยคอยู่ 2 ประโยค ประโยคหนึ่งเป็นประโยค ย อีกประโยคหนึ่งเป็นประโยค ต โดยประโยค ย ทำหน้าที่ขยายความในประโยค ต โดยส่วนใหญ่ประโยค ย จะวางไว้หน้า ประโยค ต ตัวอย่างเช่น โย ฌมมํ ปสสตี, โส มํ ปสสตีฯ **ผู้ใด** เห็นธรรม **ผู้นั้น** เห็นเรา (ตถาคต) เป็นต้น

การสร้างอนุประโยค (Clause) ในภาษาอังกฤษ

Clause หมายถึง ประโยค (Sentence) อย่างน้อย 2 ประโยคขึ้นไปรวมกันอยู่เพื่อทำให้ข้อความสมบูรณ์ชัดเจนขึ้น Clause จะอยู่ตามลำพังเหมือน Sentence ไม่ได้ ถ้าอยู่ตามลำพัง เรียกว่า Sentence แต่ถ้า Sentence อยู่รวมกันตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป เรียกว่า Clause

โครงสร้างอนุประโยค (Clause) = Sentence + coordinator + Sentence = Clause

การสร้างอนุประโยคย่อย Subordinate Clause

Subordinate Clause (อนุประโยค) หมายถึง ประโยคที่ไม่มีเนื้อความสมบูรณ์ในตัวเอง ต้องอาศัยประโยคหลัก (Main Clause/ मुख्यประโยค) จึงจะสามารถเข้าใจเนื้อความได้โดยสมบูรณ์ แบ่งออกเป็น 3 คือ

1. Noun clause (นามานุกรประโยค)

เป็นประโยคที่ถูกนำมาใช้ทำหน้าที่เป็นนามหรือเสมือนนาม มีโครงสร้างคือ S + V + relative pronoun + S + V หรือ relative pronoun + (S + V + O/compl) + V + O/compl

นามานุกรประโยคจะขึ้นต้นประโยคด้วยคำดังต่อไปนี้คือ what, that, which, where, when, why, who, whom, whose, how เช่น He said that he knew you. เขาพูดว่า เขารู้จักท่าน

2. Adjective Clause (คุณานุกรประโยค)

คือประโยคที่ทำหน้าที่เป็นคุณศัพท์ (Adjective) ขยายนามที่อยู่ข้างหน้าของมัน โครงสร้างประโยคประกอบด้วย S + V + O + relative pronoun + S + V + O/compl ลักษณะของ Adjective Clause นั้น จะขึ้นต้นประโยคด้วยคำต่อไปนี้ คือ which, where, when, why, who, whom, whose, of which, that เช่น He reads the book which I gave him. เขาอ่านหนังสือที่ผมได้ให้เขาไป

3. Adverb Clause (วิเศษณานุกรประโยค)

คือประโยคที่ทำหน้าที่เหมือน Adverb (กริยาวิเศษณ์) ทว่าๆ ไป วางไว้หลังคำกริยา เพื่อทำหน้าที่ขยายกริยาในประโยคหลัก (Main Clause) มีโครงสร้าง 3 แบบ คือ

(1) S + V + relative pronoun + S + V + O/ Compl เช่น You ought to write as I do.

(2) Adv + S + V + (,) + S + V + O/ Compl เช่น As he was a fool, he refused to listen to me.

(3) S + V + Compl + Adv + S + V + O/ Compl เช่น He could not go to school because he was sick.

1.4 การสร้างประโยค (Sentence)

การสร้างประโยคในภาษาบาลี

ประโยคในภาษาบาลี เรียกว่า “วากจ” ประกอบด้วยส่วนประกอบหลัก 2 ส่วน คือ ภาคประธาน และภาคแสดง ที่ทำหน้าที่เป็นกริยาคุณพจน์ แบ่งออกเป็น 5 วากจ คือ

1. **ประโยคกัตตุวากจ (Active Voice)** คือ ประโยคที่มีบทกิริยาศัพท์บ่งบอกการกระทำของบทประธานที่เป็นผู้ทำกริยาเอง โดยกิริยาศัพท์ต้องประกอบด้วยปัจจัยในกัตตุวากจ 10 ตัว คือ อ เอ ย ญ ณา นา ณาหา โอ ฌ ฌย ตัวใดตัวหนึ่ง เช่น **สุโท โอทน ปจติฯ** พ่อครัว หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก

2. ประโยคกัมมวาจก (Passive Voice) คือ ประโยคที่มีประธานเป็นผู้ถูกกระทำ กล่าวถึงกรรม (สิ่งที่ถูกกระทำ) ยกสิ่งที่ถูกกระทำขึ้นเป็นตัวประธาน บทกิริยาศัพท์ในกัมมวาจกประกอบด้วย ย ปัจจย และลง อี อาคม ที่หน้า ย มีรูปเป็น อีย ส่วนวิภัติอาขยาต ส่วนใหญ่ใช้วิภัติฝ่ายอัตตโนบท (ฝ่ายปัสสพทก็มีบ้าง แต่มีที่ใช้น้อย) โครงสร้างประโยคกัมมวาจก คือ กัตตา (อนภิตกัตตา) + ประธาน + กริยา เช่น **สุเทน โอทโน ปิจย เต ฯ** (อ.ข้าวสุก อันพอคั่ว ย่อมหุง)

3. ประโยคภาววาจก (Impersonal Voice) คือ ประโยคที่กริยากล่าวเพียงความมี ความเป็นเท่านั้น ไม่กล่าวกัตตา (ผู้ทำกริยา) และกรรม (สิ่งที่ถูกกระทำ) บทกิริยาศัพท์ในประโยคภาววาจก ประกอบด้วย อกัมมธาตุ ลง ย ปัจจย ส่วนวิภัติใช้ เต วัตตมานา วิภัติ ฝ่ายอัตตโนบท ปฐมบุรุษ เอกวาจนะอย่างเดียว เช่น **เตน ญยเต ฯ** (อันเขา เป็นอยู่)

4. ประโยคเหตุกัตตวาจก (Causal Active Voice)

ประโยคเหตุกัตตวาจกคือประโยคที่มีกิริยาศัพท์กล่าวถึงผู้ใช้ให้คนอื่นทำ กิริยาศัพท์ประกอบปัจจย 4 ตัว คือ **เณ ฌย ณาเป ณาปย** ตัวใดตัวหนึ่ง ส่วนวิภัติใช้ได้ทั้งฝ่ายปัสสพทและอัตตโนบท และธาตุก็ได้ทั้งสกัมมธาตุและอกัมมธาตุ เช่น **สามิโก สุทโหนิ ปาเจติ** แปลว่า (อ.นาย ยังพอคั่ว ให้หุงอยู่ ซึ่งข้าวสุก) มีโครงสร้างดังนี้ **ประธาน (Subject) + การิตกมม + กรรม + บทกิริยาคุมพากย์**

5. ประโยคเหตุกัมมวาจก (Causal Passive Voice)

ประโยคเหตุกัมมวาจก คือ ประโยคที่มีกิริยาศัพท์กล่าวถึงสิ่งที่เขาใช้ให้ทำ ใช้ในกรณีที่ข้อความในประโยคนั้นเน้นสิ่งที่ถูกเขาใช้ให้คนอื่นทำ โดยยกสิ่งนั้นขึ้นมาเป็นประธานในประโยค บทกิริยาศัพท์ประกอบด้วย **ณาเป ปัจจย ย ปัจจย อี อาคม** หน้า ย (มีรูปปรากฏในบทกิริยาศัพท์ คือ -าปย-) ส่วนวิภัตินั้นใช้ฝ่ายอัตตโนบท ส่วนธาตุที่ใช้ประกอบเป็นกิริยาศัพท์ ก็ใช้เฉพาะสกัมมธาตุเท่านั้น เช่น **สามิเกณ สุทโโทโน ปาจาปียเต ฯ** แปลว่า **อ.ข้าวสุก อันนาย ยังพอคั่ว ให้หุงอยู่**

การสร้างประโยค (Sentence) ในภาษาอังกฤษ

Sentence หมายถึง ข้อความที่พูดออกมาแล้วได้ความหมายสมบูรณ์ โดยมีประธาน (Subject) และกริยา (Verb) เป็นองค์ประกอบหลัก มีโครงสร้างประโยค คือ **S + V + O/Compl** เช่น **A man walks.**

โครงสร้างของประโยค (Sentence) ในภาษาอังกฤษ 4 ประเภท

1. Simple Sentence (เอกัตถะประโยค) หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยภาคประธาน 1 ภาคแสดง 1 เป็นองค์ประกอบสำคัญ มีโครงสร้างประโยค คือ **S + V + O/compl** เช่น **She goes to the market.** เธอไปตลาด

2. Compound Sentence (อนเอกัตถะประโยค) หมายถึง ประโยคใหญ่ที่ประกอบด้วยประโยค Simple Sentence ตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป โดยใช้ Conjunction

(and, or, as, but) เป็นตัวเชื่อม เช่น (Simple Sentence) = He opens the door.

(Simple Sentence) = He walked into the room.

(Compound Sentence) = He opens the door **and** walked into the room.

3. Complex Sentence (สังกรประโยค) หมายถึง ประโยคใหญ่ที่ประกอบด้วย ประโยค Simple Sentence 2 ประโยคมารวมเป็นข้อความที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน โดย 2 ประโยคนี้นี้มีความสำคัญไม่เท่ากัน กล่าวคือ ประโยคหลัก (Main Clause) เป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ ส่วนประโยครอง/อนุประโยค (Subordinate Clause) ต้องอาศัย ประโยค Main Clause จึงจะได้ใจความสมบูรณ์ เช่น

(1) Main Clause = This is the house. นี่คือนบ้านหลังนั้น

(2) Subordinate Clause = that I bought last year. ซึ่งผมซื้อไว้เมื่อปีที่แล้ว

(1) + (2) Complex Sentence = This is the house that I bought last year.

4. Compound Complex Sentence (อนนัถสังกรประโยค) หมายถึง ประโยคใหญ่ตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไปมารวมกันอยู่ โดยที่ประโยคใหญ่อีกท่อนหนึ่งนั้นจะมี ประโยคเล็กแทรกซ้อนอยู่ภายใน เช่น

I couldn't remember what his name is, but I will ask him.

อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ มีประเด็นที่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

1.1 โครงสร้างคำทั้งในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

1) ในภาษาบาลี คำทุกประเภท ยกเว้นคำประเภทอักษยศัพท์ ก่อนที่จะนำไปใช้ประกอบในโครงสร้างประโยค จะต้องนำไปผ่านกระบวนการที่เรียกว่า “การแจกวิภตตินาม” (Declension of Nominal stems) เพื่อสร้างคำให้มีหน้าที่ที่หลากหลายซึ่งในทางวากยสัมพันธ์เรียกว่า “การก” (Case)

2) บทกิริยาแท้ (Finite Verb) ต้องนำธาตุไปลงปัจจัยประจำวาจกแล้วนำไปแจกในวิภตติอาขยาต (Case of Finite Verb) ในภาษาบาลีเรียกกิริยาประเภทนี้ว่า “กิริยาคุมพากย์” บทกิริยาอาขยาตนี้ เมื่อนำไปใช้ จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างบทประธานกับกิริยา กล่าวคือ จะต้องใช้วจนะ บุรุษ ให้ตรงกันหรือเสมอกัน และบทกิริยา

อาชยาดจะแสดงให้ทราบถึงวิภัตติ (Case of Finite verb) กาล (Tense) บท (Pada) วจนะ (Number) บุรุษ (Person) ธาตุ (Root) วาจก (Voice) และ ปัจจัย (Suffix)

3) ในภาษาอังกฤษ บทกริยาไม่ต้องนำไปแจกรูปหรือผันคำเหมือนในภาษาบาลี แต่มีความเหมือนกันในด้านโครงสร้างของความหมาย กล่าวคือ ใช้เป็นบทกริยาหลักหรือกริยาแท้ของประโยค เมื่อนำไปใช้ ต้องคำนึงถึงหลักความสัมพันธ์ระหว่างประธานและกริยา (Subject – verb agreement) กล่าวคือ ต้องเลือกใช้ประธานและกริยาให้ตรงกัน เช่น ประธานเป็นเอกพจน์ บุรุษที่ 3 กริยาต้องเติม s ถ้าประธานเป็นพหูพจน์ บุรุษที่ 3 กริยาไม่ต้องเติม s เป็นต้น และเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงกาล (Tense)

4) มีการสร้างคำขึ้นใช้ที่คล้ายกันมาก กล่าวคือ ใช้การเติมอุปสรรค (Prefix) ที่หน้าธาตุหรือรากศัพท์ (Root) และใช้การลงปัจจัย (Suffix) ที่หลังรากศัพท์หรือธาตุ (Root) เพื่อให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปหรือทำให้ความหมายเดิมชัดเจนยิ่งขึ้น และทำให้หน้าที่ของคำเปลี่ยนไปด้วย

5) มีวิธีสร้างคำประเภทต่าง ๆ เช่น สมาส หรือคำประสม (Compound Words), ตัทธิติ (Secondary derivation) เป็นต้น และมีวิธีสร้าง “กิริยาภีตกร” (Participle) เหมือนกัน โดยการใช้ ธาตุ (Root) ไปประกอบกับปัจจัยกิริยาภีตกร (Suffixes of Participle)

การสร้างพยางค์หรือวลี (Phrase) ในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาพยางค์หรือวลี (Phrase) พบประเด็นเหล่านี้ ดังนี้

นามวลี (Noun Phrase) ในภาษาบาลีมีคำนาม 2 คำเป็นองค์ประกอบวลี โดยมีคำนามเป็นคำหลัก (Head) และมีคำนาม (Noun) อีกคำหนึ่งเป็นส่วนขยาย (Modifier) และวางอยู่หน้าคำนามที่เป็นคำหลัก (Head) นามวลีในภาษาบาลีจึงมีโครงสร้างวลีดังนี้คือ คำนาม/สัพพนาม (Modifier) + คำนาม (Head)

ส่วนนามวลีในภาษาอังกฤษมีโครงสร้างวลี คือ คำคุณศัพท์ (Adjective) + คำนาม (Noun) โดยคำนามเป็นคำหลัก (Head) ส่วนคำคุณศัพท์เป็นขยาย (Modifier)

กริยาวลี (Verb phrase) ทั้งในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง มีเพียงแค่ชื่อวลีเท่านั้นที่เหมือนกัน โดยในภาษาบาลีนั้น กริยาวลีระบุให้ใช้บทกริยาภีตกรที่ประกอบด้วย ต ปัจจัย, ตูนาที่ปัจจัย อนาคต และมาน (อ่านว่า อันตะ และ มานะ) ปัจจัยเท่านั้น เป็นเกณฑ์กำหนดกริยาวลี หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กริยาในระหว่าง และกำหนดให้ข้อความที่อยู่ข้างหน้าบทกริยาภีตกรทุกคำ เป็นข้อความที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบทกริยาภีตกรแต่ละบท

ส่วนกริยาวลีในภาษาอังกฤษนั้นจะมีบทกริยาช่วย (Auxiliaries and modals) ปรากฏรวมอยู่ในกริยาวลีด้วย ซึ่งกริยาวลีนี้ ไม่ได้ทำหน้าที่เป็นกริยาในระหว่างเหมือนในภาษาบาลี แต่ทำหน้าที่เป็นกริยาหลักหรือเป็นกริยาคุมประโยค (Finite verb)

คุณศัพท์วลี (Adjective phrase) ในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ เหมือนกันเพียงแค่ว่าวลีเท่านั้น ส่วนองค์ประกอบของวลีนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กล่าวคือ คุณศัพท์วลีในภาษาบาลีนั้นมีโครงสร้างคือ บทหน้าเป็นคำคุณศัพท์ (Adjective) ส่วนคำหลัก (Head) เป็นบทนามนาม (Noun) และที่สำคัญ คำคุณศัพท์ ต้องแจกหรือผันรูปคำในวิภัตินยามให้มีลิงค์ วจนะ และวิภัติติตรงกันหรือเสมอกันกับบทนามนามที่มันทำหน้าที่ขยายด้วย ดังนั้น

ส่วนคุณศัพท์วลีในภาษาอังกฤษจะใช้คำคุณศัพท์ (Adjective) เป็นคำหลัก (Head) และใช้คำกริยาวิเศษณ์ เป็นส่วนขยาย (Modifier) คำคุณศัพท์อีกทีหนึ่ง โดยวางไว้หน้าคำคุณศัพท์ ดังนั้นโครงสร้างคุณศัพท์วลีในภาษาอังกฤษจึงมีดังนี้ว่า Adverb + Adjective เช่น morally wrong

ส่วนบุพบทวลีนั้น ในภาษาบาลีไม่มี แต่มีข้อสังเกตว่า ในภาษาบาลีไม่มีบุพบทวลีก็จริง แต่ใช้สำเนียงอายตนิบาตประจำวิภัตินยาม เป็นเครื่องบ่งบอกความสัมพันธ์ของหน่วยต่าง ๆ ในประโยค ในลักษณะของการกรก และเมื่อวิเคราะห์ดู ก็พบว่า คำแปลของคำบุพบทในภาษาอังกฤษ มีความใกล้เคียงหรือเหมือนกับสำเนียงอายตนิบาตในภาษาบาลีมาก

2. ด้านการเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

โครงสร้างประโยคในภาษาบาลี เรียกอีกอย่างว่า โครงสร้างวาก ซึ่งมีเพียง 2 วาก คือ กัตตุวาก (Active voice) และ กัมมวาก (Passive Voice) เท่านั้น ที่เหมือนกับวากในภาษาอังกฤษ

โครงสร้างประโยคกัตตุวาก (Active Voice) ในภาษาบาลีกับภาษาอังกฤษต่างกันในด้านตำแหน่งที่วางกริยาแท้กับบทกรรมเท่านั้น กล่าวคือ ในภาษาบาลี วางบทกริยาแท้ไว้ท้ายสุดของประโยค และวางบทกรรม (Object) (ถ้ามี) ไว้หน้าบทกริยาแท้ ส่วนในภาษาอังกฤษ วางบทกริยาแท้ไว้เป็นลำดับต่อจากประธานของประโยค ส่วนบทกรรม (Object) (ถ้ามี) ก็วางเป็นลำดับถัดจากบทกริยาแท้ ส่วนประธานในประโยคกัตตุวาก (Active Voice) ทั้งในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ จะอยู่ในตำแหน่งที่หนึ่งหรือต้นประโยค ซึ่งมีโครงสร้างประโยคดังนี้คือ ประธาน + กรรม + กริยา (S + O + V) ส่วนในภาษาอังกฤษมีโครงสร้างดังนี้คือ ประธาน + กริยา + กรรม (S + V + O) เช่น สูโท โอทนํ ปจติ. (บาลี), The chef cooks rice. (English)

ประโยคกัมมวาก (Passive Voice) ในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษต่างกันในส่วนของตำแหน่งที่วางกริยาแท้กับบทกรรมและการผันรูปคำของบทกรรม (Object) โดยในภาษาบาลี จะวางบทกริยาแท้ไว้ท้ายสุดของประโยค และวางบทกรรม (Object) ไว้ที่ต้นประโยคหรือหน้ากริยาแท้ โดยต้องผันรูปกรรม (Object) ให้มีรูปเป็นปฐมาวิภัติ เพื่อทำหน้าที่เป็นประธานในประโยค และบทกริยาแท้ ก็ต้องผันกริยาที่ต้องลงปัจจัยประจำกัมมวาก ดังโครงสร้างว่า กัตตา (ตติยวิภัติ) + ประธาน (ปฐมาวิภัติ) + บทกริยาแท้ เช่น สูเทน โอทโน ปจียเต ฯ แปลว่า อ.ข้าวสุก อันพ่อครัว หุงอยู่ ฯ

ประธานในประโยคกัมมวาจก (Passive Voice) ในภาษาบาลีอยู่ในหน้าบทกริยาแท้ ส่วนในภาษาอังกฤษประธานจะวางอยู่ในตำแหน่งที่หนึ่งหรือต้นประโยค และในภาษาบาลีจะวางกริยาแท้ไว้ท้ายประโยค วางกรรมไว้หน้ากริยาแท้ และใช้บทกริยาแท้ที่สอดคล้องกับประธาน กล่าวคือ ประธาน (โอทโน สำเร็จรูปมาจาก โอทโน ศัพท์ (ข้าวสุก) ลง สี ปฐมา วิภัติ เอกวจนะ) เป็นเอกวจนะ ปฐมบุรุษ บทกริยาแท้ก็ต้องมีรูปเป็น เอกวจนะ ปฐมบุรุษ เช่นกัน (ปจียเต สำเร็จรูปมาจาก ปจ ธาตุ อิ – ย ปัจจัยในกัมมวาจก เต วัตตมานาวิภัติ อัตตโนบท ซึ่งบ่งบอกปัจจุบันกาล (Present tense) ส่วนในภาษาอังกฤษ จะวางบทกริยาแท้ไว้ในลำดับต่อจากประธานทันที และวางกรรมต่อจากกริยาแท้ (วางไว้หลังกริยาแท้) ดังโครงสร้าง ประธาน + กริยา + กรรม (S + V + O) และมีคำบุพบท “by” วางหลังกริยาที่กัมมวาจก แต่อยู่หน้านามวลี

ประโยคกัมมวาจกในทั้งสองภาษาเหมือนกันตรงที่ยกสิ่งที่ถูกกระทำหรือกรรมขึ้นเป็นประธานในประโยค ซึ่งในภาษาอังกฤษจะย้ายกรรมในประโยคกัตตุวาจกขึ้นมาวางไว้ต้นประโยค และสลับประธานในประโยคกัตตุวาจกไปอยู่หลังคำบุพบท “by” ซึ่งวางต่อจากคำกริยาวลี แต่อยู่หน้านามวลี เพื่อบ่งตัวกัตตา ส่วนกริยาแท้นั้นใช้ Phrasal verb ได้แก่ Verb to be (is, am, are, was, were) + v.3 เสมอ

ส่วนประโยคเหตุกัตตุวาจก ซึ่งมีความหมายถึง การใช้ให้บุคคลอื่นทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ในภาษาบาลี มีโครงสร้างคือ ประธาน + การิตกัมมะ + อวุตตกัมมะ + กริยาแท้ (S + O (accusative) + O + V) ตัวอย่างเช่น สามิโก สุทโธ โทหนิ ปาเจติ ฯ แปลว่า อ.เจ้านาย ยังพ้อครวให้หุงอยู่ ฯ

ในส่วนของกริยาแท้หรือกริยาคุมพากย์ ในภาษาบาลีนั้น มีปัจจัยประจำเหตุกัตตุวาจก 4 ตัว คือ เณ, ฌย, ฌาเป, ฌาปย ส่วนในภาษาอังกฤษ ไม่มีคำใช้ว่า ประโยคเหตุกัตตุวาจก มีแต่โครงสร้างประโยคที่ใช้กลุ่มกริยา Causative verbs (กริยาเหตุกัตตุวาจก) ซึ่งเป็นกลุ่มกริยาที่ใช้ในประโยคเหตุกัตตุวาจก เพื่อแสดงให้เห็นว่า "ประธานไม่ได้ทำกริยาเอง" แต่เป็นการบอกให้คนอื่นหรือสิ่งอื่นทำ มีโครงสร้างประโยค ดังนี้

Subject + causative verb + V1/to V1 + something

ตัวอย่างเช่น The master gets the chef to cook rice. เจ้านายให้พ้อครวหุงข้าว

ประโยคอีกประเภทหนึ่งคือ โครงสร้างประโยคพื้นฐาน ซึ่งทั้งภาษาบาลีและภาษาอังกฤษมีเหมือนกันคือ Simple sentence – ประโยคความเดียว/เอกัตถประโยค, Compound sentence – ประโยคความรวม/อนเอกัตถประโยค, Complex sentence – ประโยคความซ้อน/สังกรประโยค

Simple sentence หรือประโยคความเดียว/เอกัตถประโยค ทั้งในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ต่างก็มีโครงสร้างเหมือนกัน กล่าวคือ เป็นประโยคที่มี Dependent clause 1

ประโยคเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นประโยคสั้นหรือยาว ถ้ามีองค์ประกอบคือ ประธาน + กริยา แค่นี้ก็ถือว่าเป็นประโยคความเดียว)

Compound sentence หรือประโยคความรวม/อเนกัตถประโยค ทั้งในภาษาอังกฤษและภาษาบาลีต่างก็มีความคล้ายกัน โครงสร้างเช่นเดียวกัน กล่าวคือ เป็นประโยคที่ต้องมี dependent clause 2 ประโยคขึ้นไปมารวมกันเป็นข้อความที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งในลักษณะของการสนับสนุนกันหรือจะแย้งกันก็ได้ โดยมีคำเชื่อม (coordinating conjunction) ซึ่งคำเชื่อมในภาษาอังกฤษก็ได้แก่ and, but, or, so, for, nor, yet ส่วนในภาษาบาลี ส่วนใหญ่จะใช้นิบาตต้นข้อความเป็นตัวเชื่อม เช่น หิ, จ, ปน, ตู, สเจ, ยทิ, กิญจาปี, วา, วา ปน, อถา เป็นต้น

Complex sentence หรือประโยคความซ้อน/สังกรประโยค ทั้งในภาษาบาลีและอังกฤษต่างก็มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เป็นประโยคที่มีเนื้อความเกี่ยวเนื่องกัน ได้แก่ มีเอกัตถประโยคอีก 1 ประโยคมาทำหน้าที่ขยายความ ทำให้ประโยคหลักมีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยที่สังกรประโยคจะมี Dependent clause (ประโยคหลัก) อยู่ 1 ประโยคเท่านั้น และมี independent clause (ประโยครอง) 1 ประโยคหรือมากกว่า และเนื่องจากมี clause ซ้อนอยู่ จึงเรียกกันว่า ประโยคความซ้อน เพราะสิ่งที่ซ้อนอยู่ก็คือ dependent clause นั่นเอง ประโยคความซ้อนนี้ ในภาษาบาลีเรียกว่า ประโยค ย - ต

ในภาษาอังกฤษนั้น สิ่งที่มาซ้อนใน Dependent clause (ประโยคหลัก) ก็คือ noun clause, adjective clause และ adverb clause ซึ่งคำที่เป็นเครื่องบ่งว่าเป็น Clause ประเภทต่าง ๆ ก็คือ relative pronoun (คำสรรพนามที่ใช้เชื่อมประโยคและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำสิ่งต่าง ๆ) ได้แก่ who, whom, whose, which, that, where, when, why

ส่วนประโยคภาษาบาลีนั้น ก็ใช้หลักการเดียวกันกับในภาษาอังกฤษ แต่ไม่มีกฎเกณฑ์มากเหมือนภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ในโครงสร้างสังกรประโยคในภาษาบาลี ใช้เพียง ย ศัพท์ กับ ต ศัพท์ เป็นเครื่องกำหนดลักษณะของสังกรประโยค โดยที่จะใช้ ย - ต แบบไหน วิภัติใด ขึ้นอยู่กับเนื้อความในแต่ละตอน แต่โดยแนวคิดหลักแล้ว มักจะใช้ ประโยค ย ทำหน้าที่ขยายประโยค ต ทั้งสิ้น ในทางโครงสร้างประโยคนั้น ประโยค ย สามารถวางไว้หน้าหรือหลังประโยค ต ก็ได้ แต่เวลาแปล มีวิธีแปล 2 แบบ คือ ถ้าแปลเอาหลักไวยากรณ์บาลีเป็นที่ตั้ง (แปลโดยพยัญชนะ) ก็จะแปล ประโยค ย ก่อน แล้วจึงค่อยแปลประโยค ต แต่ถ้าแปลเอาความหมาย (แปลโดยอรรถ) ก็จะเริ่มแปลที่ประโยค ต ก่อน โดยที่แปล ประโยค ย คลายเป็นวิเสสนะของประโยค ต นั่นเอง เช่น โย ธมมํ ปสสตี, โส มํ ปสสตี ฯ อ.บุคคล ไถ ย่อมเห็น ซึ่งธรรม, อ.บุคคลนั้น ย่อมเห็น ซึ่งเรา ฯ

3. ด้านกลวิธีเชื่อมโยงโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาพบว่าทั้งสองภาษามีวิธีการเชื่อมโยงหรือเรียบเรียงคำประเภทต่างๆ สรุปได้ดังนี้

1) การวางตำแหน่งบทขยายหรือคำคุณศัพท์หรือคุณนาม (Adjective) ในทั้งสองภาษา จะวางไว้หน้าบทนาม (Noun) ที่คำคุณศัพท์หรือคำคุณนามตัวนั้น ๆ ไปทำหน้าที่ขยาย

2) ทั้งสองภาษามีหลักการวางตำแหน่งการกต่าง ๆ คล้าย ๆ กัน ซึ่งคำกริยา 1 คำ จะมีกรอบการกเพียง 1 กรอบเท่านั้น เพื่อใช้กำหนดข้อความแต่ละช่วง โดยมีโครงสร้างการเรียงการก ดังนี้

ปฐมา – สตตมี – ฉณฐี – ปณจมี – จตุตถี – ตติยา – ทุตติยา

ในภาษาอังกฤษจะมีการใช้คำบุพบทแทนสำเนียงอายตนิบาตในภาษาบาลี เนื่องจากภาษาบาลีไม่มีบุพบทวลี โดยจะวางบุพบทวลีไว้หลังคำกริยา

3) นามวลี (Noun Phrase) ทั้งในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ ทำหน้าที่คล้ายกัน คือ เป็นได้ทั้งประธาน (Subject) และกรรม (Object) ถ้าใช้เป็นประธานจะวางไว้ต้นประโยค แต่ถ้าใช้เป็นกรรม ในภาษาบาลีจะวาง Noun Phrase ไว้หน้าคำกริยา แต่ในภาษาอังกฤษจะวางไว้หลังกรรมกริยา

4) กริยาวลี (Verb Phrase) ในภาษาบาลีใช้บทกริยาภิตก (ซึ่งเป็น Head) เป็นเครื่องกำหนด โดยมีบทการกต่าง ๆ วางไว้หน้าบทกริยาภิตกเพื่อทำหน้าที่ขยายกริยาภิตกก็ได้ ใจความที่สมบูรณ์ขึ้น ซึ่งประโยคภาษาบาลีหนึ่งประโยคจะมีกริยาวลีเท่าไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของความแต่ละตอน ส่วนกริยาวลีในภาษาอังกฤษนั้น ไม่มีกริยาในระหว่างเหมือนในภาษาบาลี แต่นิยมใช้คำกริยาแท้ (Finite verb) ทั้งที่มีกริยาแท้และทั้งที่มีกริยาช่วย (Auxiliary หรือ Modals) เป็นเครื่องกำหนด “กริยาวลี” (Verb Phrase)

5) กริยาวลีในภาษาอังกฤษ ใช้เป็นกริยาหลักในประโยค ซึ่งในภาษาบาลีเรียกบทกริยานี้ว่า “กริยาคุมพากย์” โดยจะวางไว้ในลำดับถัดจากประธานทันที ส่วนกริยาวลีในภาษาบาลีจะวางไว้ในระหว่างประโยคภาษาบาลี และไม่ใช้เป็นกริยาคุมพากย์ เพราะในภาษาบาลีมีกริยาหลักหรือที่เรียกว่ากริยาแท้ (Finite verb) หรือบทกริยาอาขยาตทำหน้าที่เป็นกริยาคุมพากย์ โดยจะวางไว้ตำแหน่งสุดท้ายของประโยค

6) คุณศัพท์วลี ในภาษาบาลีและภาษาอังกฤษ แม้จะมีชื่อเรียกเหมือนกันก็จริง แต่ก็มี ความแตกต่างกันในโครงสร้างวลีและคำที่ใช้ประกอบวลี กล่าวคือ ในภาษาบาลี จะมีโครงสร้างคุณศัพท์วลีที่มีคำนาม (Noun) เป็นคำหลัก (Head) โดยมีคำคุณนาม (Adjective) วางอยู่หน้าเพื่อทำหน้าที่ขยายบทนามนั้น แต่คุณศัพท์วลีในภาษาอังกฤษไม่มีคำนามเป็นส่วนประกอบวลี จะใช้คำกริยาวิเศษณ์ (Adverb) เป็นส่วนประกอบร่วมกับคำคุณศัพท์แท้

(Adjective) โดยวางคำคุณศัพท์ไว้เป็นคำหลัก (Head) และวางคำกริยาวิเศษณ์ (Adverb) ไว้หน้าคำคุณศัพท์เพื่อทำหน้าที่ขยายคุณศัพท์นั้น

7) วิเศษณ์วลี (Adverbial phrase) และ บุพบทวลี (Prepositional phrase) ในภาษาบาลีไม่มีปรากฏ จึงไม่นำมาอภิปรายในที่นี้ แต่มีข้อพึงสังเกตคือ วิเศษณ์วลีในภาษาอังกฤษจะวางไว้หลังกริยาหลักและจะใช้คำบุพบท (Preposition) เป็นส่วนประกอบหลักของบุพบทวลี ซึ่งคำแปลของคำบุพบท (Preposition) นั้น มีสำเนียงคำแปลใกล้เคียงกับสำเนียงแปลอายตนิบาตในภาษาบาลีมาก

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กองบาลีสนามหลวง. (2538). *เรื่องสอบบาลีของสนามหลวงแผนกบาลี พ.ศ.2538*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2537). *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เปลื้อง ณ นคร. (2542). *ภาษาวรรณนา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (P.A. PAYUTTO). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ.
- พระมหาอุดร สุทธิญาโณ. (2550). *ภาษากับการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวันการพิมพ์.
- พระราชวรมณี (พล อาภากร). (2553). *มหาพาเรียนอังกฤษ*, พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์.
- สมิทธิพล เนตรนิมิตร,ผศ.ดร. (2556). *บาลีศึกษาในอรรถกถาธรรมบท*. กรุงเทพฯ: บริษัท เอมี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด.
- อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์. (2548). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาอังกฤษและภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุดม วโรตม์สิกขดิตถ์,ศ.ดร. (2537). *ภาษาศาสตร์เหมาะสมัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: พิมพ์การพิมพ์.
- Robert Lado. (1964). *Language Teaching: A Scientific Approach*. New York: McGraw-Hill.

